

La "Suno Hispana," Gazeto

VALENCIO (HISPANUJO)

La korespondajojn, abonojn kaj ĉiujn aferojn pri la gazeto, oni adresu

Al Sinjoro Direktoro-administranto de

La "Suno Hispana,"
Gazeto

VALENCIA (ESPAÑA)

organo de la hispana societo por la

ĉiunonata gazeto,

propagando de la lingvo internacia

LA SUNO HISPANA

Organo de la Sociedad Española para la propagación del Esperanto

SE PUBLICA MENSUALMENTE

KOSTO DE LA ABONO

En Eksterhispanaj landoj: Unu jaro, tri frankoj, kaj unu numero, 0'30 frankoj, pagataj per papermono, per kambio, aŭ per poŝtmarkoj, el kiu ajn lando.

En Hispanujo: Unu jaro, tri pesetoj kaj unu numero, 0'30 pesetoj, pagataj per mono, per kambio, aŭ per poŝtmarkoj de korespondado.

Oni akceptas la abonojn de kiu ajn dato, sed nur por almenaŭ unu tuta jaro.

PRECIO DE LA SUSCRIPCIÓN

En el Extranjero: Un año, tres francos y un número, 0'30 francos, en papel moneda, letra ó sellos de cualquier país.

En España: Un año, tres pesetas y un número, 0'30 pesetas, en moneda, letra ó sellos de correspondencia.

Se admiten suscripciones desde cualquier fecha, pero por lo menos de un año.

KOSTO DE LA ANONCOJ

Paĝo.	4'80
Duono da »	2'70
Kvarono » »	1'55
Okono » »	0'85
Deksesono » »	0'50

Tiuj-ĉi kvantoj rilatas al frankoj aŭ pesetoj, laŭ la frenda aŭ hispana loĝejo de la anoncantoj.

Rabatoj da 5, 10 kaj 20 % en abonoj po tri, ses kaj dekdu anoncoj.

PRECIO DE LOS ANUNCIOS

Página.	4'80
$\frac{1}{2}$ »	2'70
$\frac{1}{4}$ de »	1'55
$\frac{1}{8}$ » »	0'85
$\frac{1}{16}$ » »	0'50

Estas cantidades se refieren á francos ó pesetas, según que los anunciantes residan en el Extranjero ó en España.

Rebajas de 5, 10 y 20 % en abonos por tres, seis y doce anuncios.

GODELLA

~~Carnicerías~~ 3—VALENCIA (España)

LA SUNO HISPANA

Participoj kun iĝ

Iafoje mi legas, en esperantistaj skribaĵoj, eraron pri kiu fari klarigojn estas devigate.

Mi raportas la verbojn, kiuj alportas la sufikson *iĝ*. Tiuj ĉi (krom kelkaj resendaj nelogike uzataj, laŭ mia opinio, tial ke Esperanto havas difinitan regulon por ilia uzado), estas *neŭtraj* aŭ *okazaj*, t. e. kiuj esprimas agon netransitivon, restantan en la subjekto mem; aŭ agon per kiu la subjekto iĝas tia, kia, ekz. *ruĝiĝi*, *moliĝi*, *paliĝi* kaj aliaj neŭtraj ne alportantaj la sufikson *iĝ*, kiel *pendi*, *flui*, *veni*, k. t. p.

Per la ago de la verboj okazaj, *ruĝiĝi*, *moliĝi*, *paliĝi*, la subjekto iĝas ruĝa mola, pala; tial tiuj verboj ne havas rektan komplementon, kaj konsekvence, ili ne allasas *pasivan participon*. Kial do uzi *ata*, *ita* en tiuj verboj?

Kiel sciite, la verboj *neŭtraj* kaj *okazaj* havas nur subjekton, kaj tial tiu subjekto oni nur devas esprimi per la participaj finiĝoj *anta*, *inta*. Ni devas diri: «Li estas kuŝiĝinta», kaj neniam «Li estas kuŝiĝita», ĉar *ita* estas formo pasiva, ĉiam prezentanta objekton suferantan agon, kaj neniel subjekton agantan. Ni do estas devigataj diri: «Mi estas sidiĝanta» ĉar *anta* prezentas nominativon aganton, aŭ subjekton kies ni certigas ion.

Participios en iĝ

Alguna vez leo, en escritos esperantistas, un error atento al cual es preciso hacer aclaraciones.

Me refiero á los verbos que traen el sufijo *iĝ*. Estos (fuera de algunos reflexivos ilógicamente usados, según mi opinión, una vez que el Esperanto tiene regla definitiva para su empleo), son *neutros* ó *adventicios*, es decir, que expresan acción intransitiva, que queda en el sujeto mismo; ó acción por la que el sujeto se torna tal ó cual; ejemplo: *ruĝiĝi* (enrojarse), *moliĝi* (ablandarse), *paliĝi* (palidecer), y otros, neutros, que no llevan el sufijo *iĝ*, como *pendi* (colgar, sentido neutro), *flui* (correr los líquidos), *veni* (venir), etc.

Por la acción de los verbos adventicios, *enrojarse*, *ablandarse*, *palidecer*, el sujeto se torna rojo, blando, pálido; por eso estos verbos no tienen complemento directo, y por consecuencia, no admiten *participio pasivo*. ¿Por qué, pues, usar *ata*, *ita*, en tales verbos?

Como es sabido, los verbos neutros y adventicios no tienen más que sujeto, y por lo tanto ese sujeto no debe expresarse sino con las terminaciones del participio *anta*, *inta*. Debemos decir: «Li estas kuŝiĝinta—él se ha acostado», y nunca «Li estas kuŝiĝita», porque *ita* es forma pasiva, que siempre representa al objeto que sufre la acción y de ningún modo, al sujeto agente. Estamos, pues, obligados á decir: «Mi estas sidiĝanta—yo me estoy sentando», porque *anta* representa al nominativo agente ó al sujeto de quien afirmamos algo.

Resume: la verboj *neŭtraj* kaj *okazaj* allasas neniel *pasivan* participon *ata ita*, ĉar ili ne postulas rektan komplementon aŭ akuzativon de objekto suferanta; kaj kontraŭe, ili prenas la *aktivan, anta, inta*. En la jena ekzemplo, «Tiu ĉi substanco estas malmoliĝanta», ni ne estus pravaj dirante: «malmoliĝata», ĉar la subjekto gramatika iĝas malmola, kaj ne suferas agon devenantan el io.

Sed plej ofte oni uzas verban formon simplan, kiel prave diras S-ro Fruictier en sia admirinda Sintakso; tiel anstataŭ «Li estas paliĝinta», oni diras: «Li paliĝis» (formo simpla); kiel ankaŭ ni ofte skribas: «Mi sidiĝas»; anstataŭ «Mi estas sidiĝanta» (formo kunmetita).

Kompreneble, tiun eraron oni observas en skriboj de novuloj, ĉar la maljunaj esperantistoj, plenumas korekte la esperantajn regulojn.

A. L. VILLANUEVA.

En resumen: los verbos neutros y adventicios, de ninguna manera admiten el participio pasivo *ata, ita*, puesto que no exigen complemento directo ó acusativo paciente; y al contrario, toman el activo *anta, inta*. En el siguiente ejemplo: «*Tiu ĉi substanco estas malmoliĝanta*» —Esta substancia está endureciéndose», no estaríamos en lo firme diciendo «*malmoliĝata*», porque el sujeto gramatical se torna duro, y no sufre acción que viene de otra cosa.

Pero más frecuentemente se usa la forma verbal simple, como con razón dice Mr. Fruictier en su admirable Sintaxis; así en vez de «*Li estas paliĝinta*» —él ha palidecido», se dice: «*Li paliĝis*» —él palideció» (forma simple) ó ha palidecido; como también escribimos á menudo: «*Mi sidiĝas*» —yo me siento» en vez de «*Mi estas sidiĝanta*» —yo me estoy sentando ó me siento» (forma completa).

Naturalmente, este error se observa en escritos de neófitos, pues los esperantistas veteranos cumplen con corrección las reglas del Esperanto.

A. L. VILLANUEVA.

Ekzemplo por Esperantistoj

La morgaŭan tagon mi ricevis tradukon de du artikolojn el «The Times. La unua, sub dato 16^{an} Januaro, 1797, diras tion:

«Jhon Hetherington, fadenisto, loĝanto sur strato Strand, estis akuzata hieraŭ antaŭ lia moŝto Urbestro, kulpigita pro skandalo kaj atenco al paco kaj bona ordo, kaj oni devigis lin prezenti garantion de kvin cent livroj sterlingaj.

Oni pruvis, efektive, ke S-ro Hetherington, fama komercisto, sin prezentis sur publika strato kun sia kapo rimarkeble kovrita per ĉapelo nomita *silka ĉapelo*, kies grandeco neordinara kaj brilo malofte estis kapablaj terurigi timemajn personoj, (*to frighten timid people*). Estas fakto ke la policistoj pruvis ke kelkaj personoj sentis sin malsanigitaj pro tiu monstra vidaĵo, ke knaboj kriegadis, ke hundoj bojadis laŭtege, kaj ke knabeto de Thomas Cordwainer, kiu eliris el butikado de spicisto, disjetita kaj trabatita sub piedoj de l' popolamaso, havis fine unu brakon rompitan.

Pro tio S-ro Hetherington estis arestita kaj alportita antaŭ la Urbestro. Sin defendante la kulpigito elmontris ke li ne rompis leĝon ian de la regno, sed nur uzis la rajton, nerifuzebla al ĉia regnano angla, promeni kun la ĉapelo kiu plej plaĉas lin.»

La sekvantan tagon, 17^{an} Januaro, «The Times» komentariis la okazon kaj publikigis varmegan proparoladon je favoro de S-ro Hetherington.

«En tiu ĉi epoko de progreso, ĝi diris, la provo de S-ro Hetherington devas esti konsiderata kiel laŭdinda paŝo antaŭen sur la vojo de reformo de la kostumoj. Eĉ estas ĝi reformo kiu fine sin altrudos, pli aŭ malpli frue, al ĉiuj. La nova ĉapelo estas alvokita fari revolucion ĉe la modo en ĉapelaj aferoj. Tial ni opinias ke la poliestararo estis iom malbone inspirita arestinte la iniciatoron»

«The Times» estis prava, kaj ĝia antaŭdiro estas jam tiel pravigita ke ne sole postvivis la ĉapelo de alta formo, (*sombrero de copa alta*) sed ĝi preskaŭ venkis la universon.

Kian lecionon praktikan devas ni lerni per tiu malnova historio? (Ĉar vi prave suponas ke mi rakontis ĝin nur kun tiu celo). Ĉu ĝi ne estas pruvo ke per multmego kaj energio, nekonscio pri moko kaj malestimo je popola opinio, homo decidema, fadenisto aŭ literaturisto, generalo, poeto, leĝisto aŭ pamfletisto, povas igi engluton ajn, ne sole al siaj samtempoj sed ankaŭ al siaj posteuloj?

Voli—sufiĉe forte kaj sufiĉe longatempe—tio estas ĉio. La volo persista, neleksebla, estas tiu kiu reformas trouzojn, venkas kutimegon, altrudas novajn eltrovojn kaj eĉ fondas religiojn. Se vi deziras disvastigi utilan ideon, ne malkuraĝu. Estu vi la viro de tiu ideo; propagu ĝin, tormentu per ĝi viajn samlandanojn. Eble vi mortos antaŭ ol vidi ĝian triumfon, sed viaj penadoj ne perdiĝos. Kaj poste, se la kaŭzo al kiu vi dediĉis via estas vere nobla kaj bela, oni levos por vi statuon.

Jen, ŝajnas al mi, estas la leciono kiun enhavas la ĉapelo de sinjoro Hetherington... Tiu ĉapelo estas simbolo.—El «Les Annales Politiques et Littéraires», tradukis N. M.

Handicapo ĉe lingvoj ⁽¹⁾

Mi ĵus legis en angla gazeto: «Kolonelo Youngusband troviĝis unu tagon sur la Pamiroj, sur «la tegmento de l' mondo», kiel ili estas nomataj, kelkaj 5.000 metroj super la marnivelo. Tiuj plataĵoj havas ekstremojn de varmeo kaj malvarmeo. Estas bruliganta tago, li pedalis iam supreniri kaj la ŝvito ŝutiĝis sur lia vizaĝo. Tuj li renkontis la faman rusan vojaĝiston, Gruncheffsky en simila stato. Ili reciproke manprenis, ili venigis trinkaĵojn, ili fratiĝis, kiel du bonkamaradoj farus en tia okazo, kia ajn siaj nacioj. Sed, ho ve! ili ne povis interparoli! Youngusband povis paroli nenian lingvon krom angla; la ruso nenian krom sia gepatra! Fine Gruncheffsky, viŝante sian malsekan frunton, ekkriis: *Chaleur!* *¡ai!* Youngusband pripensis profunde kelkajn sekundojn. Tiam rerigardante li respondis: *Je aussi!* Tiu estis la tuta interparolado inter tiuj famaj esploristoj sur «la tegmento de l' mondo!»

(1) Por LA SUNO HISPANA traduko.

The handicap of language ⁽¹⁾

Acabo de leer en un periódico inglés: «El coronel Youngusband se encontró un día sobre las Pamiras, sobre «el techo del mundo», como se las llama, á unos 5.000 metros sobre el nivel del mar. Estas llanuras son extremadamente frías ó calientes. El día era caluroso, el coronel trataba de subir de una vez, y el sudor le corría por el rostro. En esto encontró al famoso viajero ruso Gruncheffsky en el mismo estado. Recíprocamente se dieron las manos, hicieron traer bebidas, fraternizaron como dos buenos camaradas harían en tal caso, de cualquier nación que fuesen. Pero, ¡ah!, ¡no pudieron conversar! ¡Youngusband no podía hablar más que en inglés, el ruso ninguna otra lengua que la de sus padres! Por último, Gruncheffsky, secándose su humedecida frente, exclamó: *¡Chaleur!*, *¡¡ai!* Youngusband reflexionó profundamente algunos segundos. Después, volviendo á mirar, respondió: *¡Je aussi!*»

(1) Traducido para LA SUNO HISPANA.

Ho ve! se tiuj homoj estus donintaj
eĉ unu monaton al la lernado de Espe-
ranto, kiel feliĉaj estus estintaj ili!

THOMAS HOSKISON Esp. 7312.

¡Esa fué toda la conversación entre estos
famosos exploradores, sobre «la terraza
del mundo!!»

¡Oh!, ¡si esos hombres se hubieran
dedicado siquiera un mes al estudio del
Esperanto, cuán felices hubieren sido!!

HOMO

Homo, kreanta ion per genia ago,
Vi estas Dia imago!
Se teron forgesante, servas al ĉielo,
Vi ekfariĝas anĝelo!

Premata de mizero, se ploras en domo
Vi restas simpla la homo;
Zorgante nur pri manĝo kaj bona digesto,
Vi egaligas al besto!

Se ideon nenian havas en la cerbo;
Vi malaltiĝas ĝis herbo;
Se vin ne altiras Vero, Belo, Bono,
Vi similigas al ŝtono.

Tentante do aliajn por sia agrablo,
Vi kaptas pli ol diablo!
Nur unu vi ne povas esti—vera Dio,
Nek ekfariĝi —nenio.

PROF. A. DOMBROVSKI.

De «Espero Katolika».

EL HOMBRE

Hombre, si ingenio creador tuvieres,
Imagen de Dios eres!
Si el mundo olvidas por el cielo amado,
Un angel desterrado!

Si lloras las miserias que tuvieres,
Un simple mortal eres;
Si sólo por la gula te señalas,
A la bestia te igualas!

Si una idea en tu mente no concibes,
Como la hierba vives;
Si, ni el Bien, la Verdad y la Hermosura,
Eres cual peña dura.

Si incitando al placer tus planes trazas,
Más que el demonio cazas!
Sólo ser no podrás Dios verdadero,
Ni reducirte á cero.

PROF. A. DOMBROVSKI.

Traducción libre por el RDO. P. J. FELIS,
Sch. P.

Esperantistoj kaj Maniuloj

(El letero al unu amiko)

Al kiuj diros ke la esperantistoj estas
maniuloj (hispane: *chiflados*), tuj respon-
du ke vi elkonsentasas, ĉar tio estas ne-
kontraŭstebla vero. Ĉiu esperantisto ne-
pre dediĉas ĉiutage al premantaj devoj
almenaŭ ok horojn, kaj li deprenas la
tempo kiun li donas al Esperanto el la
ripozo, senigante el si la plej ĉarmajn

Esperantistas y maniáticos

(De una carta á un amigo)

Al que diga que los esperantistas son
maniáticos (en español, *chiflados*), inme-
diatamente contéstele usted que con-
siente en ello, porque eso es una verdad
incontrastable. Cada esperantista dedica
indefectiblemente todos los días á apre-
miantes deberes, lo menos ocho horas, y
toma del reposo el tiempo que da al Espe-

plezurojn, inter kiuj oni povas ja kalkuli la jenajn: unue, akrete cenzuri la proksimumon, preferinde, se ĝi estas najbaro aŭ samprofesiano; due, paroladi pri politikaj aferoj certigante ke li regus pli bone la nacion kaj ĉiujn naciojn ol la nunaj regestroj; trie, kartludadi aŭ pasigi kelkajn horojn en la naivaj ĝuoj de la domeno.

Niaj esperantaj laboroj enkasigas al ni nek unu centimon, kontraŭe, tiu lernemo devigas al ni elspezi kelkajn frankojn. Inter ni estas samideanoj kiuj nur povas elmontri blankajn harojn, kaj... grandajn senhararojn! Tiuj certe ne povas revii je la espero vidi triumfantan sian Dulcineon, kvankam multe rapidos la nediskutebla venko! Kie ĉiu Sanĉo Panza nur vidas krudan vilaĝaninon, ni, novaj Kihotoj, fidelaj enamiĝantoj de la Tobosa principino, rigardas sur la verda steleto la difinitan celon de niaj deziroj, la nekompereblan feinon, kiu per la magia talismano de Esperanto, farigos al la homaro grandegan paŝon en la vojo de la progresado. Maniemuloj, vi diros! sed tia manio estas tiel bela kiel tiu de la bonfarado, kiel tiu de la scienco, kaj kiel multaj aliaj laŭdindegaj, kiujn ja ne suferas neniu el niaj kritikantoj.

Tion ni devas jesigi. Ni la maniemuloj elmontras la vojon por la gravaj venkoj, kiujn poste ĝuadas la seriozaj homoj, foje kiel la porko manĝegas la glandon, ne pripensante pri tiu kiu senfis la kverkon, nek turnante la rigardon al ĉielo, kiu fruktigis la teron per la bonfaranta pluvo. Sed ni ne fierigu pro niaj klopodoj, ĉar per ili ni nur pagas al la homaro la riĉan heredon kiun lasis por ni la pasintaj generacioj de maniemuloj!

ranto, privándose de los más encantadores placeres, entre los cuales se pueden contar los siguientes: primero, criticar mordazmente al prójimo, con preferencia si es vecino ó compañero de la misma profesión; en segundo lugar, hablar de asuntos políticos asegurando que gobernaría la nación, y hasta todas las naciones, mejor que los actuales gobernantes; en tercer lugar, jugar á las cartas ó hacer pasar algunas horas en los sencillos goces del dominio.

Nuestros trabajos de Esperanto no nos llevan á caja ni un céntimo, al contrario, esa inclinación á su estudio nos obliga á gastar algunos francos. Hay entre nosotros compañeros de ideas que solamente pueden mostrar blancos cabellos y... grandes calvas! Esos ciertamente no pueden soñar con la esperanza de ver á su Dulcinea triunfante, aunque mucho se precipite el indiscutible triunfo! Donde cada Sancho Panza solamente ve toscas aldeanas, nosotros, nuevos Quijotes, fieles enamorados de la princesa del Toboso, vemos en la verde estrellita el concreto término de nuestros deseos, á la incomparable hada que, mediante el talisman del Esperanto, hará dar á la humanidad un inmenso paso en el camino del progreso. ¡Maniáticos!, diréis, pero esta manía es tan hermosa como la de la buena conducta, como la de la ciencia, y como muchas otras dignas de alabanza, las cuales realmente no padece ninguno de nuestros censores.

Eso debemos afirmar. Nosotros, los maniáticos, mostramos el camino para los importantes triunfos de los cuales después gozarán los hombres serenos, á veces como el cerdo devora la bellota, no pensando en quién plantó la encina ni volviendo la vista al cielo que hace fructificar la tierra por la bienhechora lluvia. Pero no nos enorgullecamos de nuestros trabajos, porque mediante ellos no hacemos más que pagar á la humanidad la rica herencia que nos dejaron las pasadas generaciones de maniáticos!

Bibliografio

Kondukanto de l' interparolado kaj korespondado kun aldonita Antologio internacia. Ellaboris A. Grabowski. Librejo Hachette kaj K.^o Parizo. Prezo: 2 frankoj.

Ĝi enhavas, kiel montras ĝia nomo, kolekton da frazoj plej uzitaj en interparolado kaj korespondado; modelojn de leteroj, kvitancojn, k. c.; diversajn zorge elektitajn dialogojn kaj kelkajn artikolojn literaturajn.

Ni povas preferi citi la Goethe'an komedion «La Gefratoj» kaj la rakontojn nomitajn «La Nova jaro», «La juĝo de Zeuso» (greka fabelo), «Estu benata» (hinda rakonto), «Janko muzikanto», k. c.

Finas la libron, kolekto da belegaj poezioj el plej bonaj poetoj tradukitaj. Ni montru, por kontentigo de niaj legantoj, la jenajn: «Excelsior» el Lonfellow, «La tombo kaj la rozo» el V. Hugo, «La papilio» el A. de Lamartine, «Al la virino» el Z. Krasinski, «Soneto» el Dante Alighieri, «Saluto de l' maro» el H. Heine, k. c.

La verko estas mirinde verkita: oni jam scias, ke S-ro Grabowski estas unu el la plej bonaj kaj malnovaj verkistoj, kiujn posedas Esperanto. Tial la libro, pri kiu ni okupiĝas estas vera juvelo, kiu ne bezonas ies laŭdojn kaj rapide vendiĝos.

Rakontoj pri feinoj de Ch. Perrault, esperantigitaj de profesorino Sarpy. Librejo Hachette kaj K.^o Parizo. Prezo: 1 franko.

Kvankam estas franca la originala teksto, ĉiuj legis tiujn rakontojn, kiuj estas ĉarmo por la infanaro. Tial la verketo de S.^{ino} Sarpi enkondukas nin en plej feliĉajn jarojn kaj ĝia tralego faras grandan plezuron. La esperanta traduko estas tre bona kaj simpla la stilo, kiel postulis dediĉo de tiu libro al la infanoj por esperanta lernado. Ni kredas, ke la

Bibliografía

Kondukanto de l' interparolado kaj korespondado kun aldonita Antologio internacia (Guía de la conversación y de la correspondencia, seguida de una Antología internacional), por A. Grabowski. Librería Hachette y C.^a Paris. Precio: 2 fr.

Contiene, como su nombre indica, una colección de las frases más usuales en la correspondencia y conversación: modelos de cartas, recibos, etc., varios diálogos elegidos con esmero y algunos artículos literarios.

Podemos citar principalmente la comedia de Goethe, «Los hermanos», y los cuentos titulados «El año nuevo», «El juicio de Zeus» (fábula griega), «Benditas seas» (narración india), «Janko muzikanto», etc., etc.

El libro acaba con una colección de poesías bellísimas traducidas de los mejores poetas. Indiquemos para satisfacción de nuestros lectores, las siguientes: «Excelsior» de H. Longfellow, «La tumba y la rosa» de V. Hugo, «La mariposa» de A. de Lamartine, «A la mujer» de Z. Krasinski, «Soneto» de Dante Alighieri, «Saludo del mar» de H. Heine, etcétera.

La obra está escrita admirablemente: sabido es que Grabowski es uno de los mejores y más antiguos escritores que tiene el Esperanto. Por esto el libro de que nos ocupamos es una verdadera joya que no necesita elogios de nadie y se venderá rápidamente.

Rakontoj pri feinoj (Cuentos de hadas), de Ch. Perrault, traducidos al Esperanto por la profesora Sarpi. Librería Hachette y C.^a Precio: 1 franco.

Aunque el texto original es francés, todos hemos leído traducidos estos cuentos, que constituyen el encanto de los niños. Por esto la obra de la Sra Sarpy nos transporta á edades más dichosas y causa placer sumo su lectura. La traducción está muy bien hecha y el estilo es sencillo, como lo requiere el haberla destinado á los niños para el estudio del

aŭtorino trafis en la celon kaj «Rakontoj pri feinoj» atingos la merititan rekompencon.

Eneido de Virgilio (kantoj I kaj II), tradukis D.^{ro} Vallienne. Librejo Hachette kaj K.^o Prezo: 0,60 frankoj.

Ĝis nun ni admiris tradukon el verkoj grekaj, francaj, anglaj, k. c., kiun Esperanto liveris al ni kaj hodiaŭ ni povas anonci la esperantigon de la klasika Virgilia verko. D-ro Vallienne ken senegala modesteco prezentas al ni belegan Eneidon esperantan, eldirante, ke lia celo nur estis traduki Virgilio kaj ne lin komentarii.

En antaŭparolo li klarigas nian opinion pri diversaj demandoj de la versofarado esperanta, kies fundamentoj, ne estaj tiuj de la latina, ĉar la lingvo internacia mankas je silaboj longaj kaj mallongaj kaj nur atentis la akcentitajn kaj neakcentitajn. Tiakaŭze la traduko estas farita per 17 silabaj versoj konsistantaj el kvin daktiloj kaj kvar troĥeoj.

Tio ĉi sufiĉas por komprenigi al la legantoj la intereson de tiu nova produktaĵo, kaj niaparte ni nur deziras, ke oni baldaŭ publikigu la trian kanton, kiun jam D.^{ro} Vallienne finis samsukcese.

Die Entstehung der Esperanto-Sprache, Auszug aus einem Privatbrief, aus dem Esperanto übersetzt von Prof. Christaller. Esperanto verlag Moller & Borel. Berlin, Prinzen-Strasse, 95. Prezo: 10 pfenigoj.

Ĝi estas bonega germana traduko de la tre konita letero de D-ro Zamenhof pri la deveno de Esperanto, kiun ni enpresis en nia 12^a numero. Tiun ĉi broŝureton ni rekomendas al la esperantistoj sciantaj la germanan lingvon, kiuj ĝojos legante la tradukon de profesoro Christaller.

Pri unu speco de kurbaj linioj, koncernantaj la 5.^{an} Eŭklidan postulaton. Verkis profesoro A. Dombrowski. Espe-

Esperanto. Creemos que la autora ha conseguido plenamente su objeto y que los «Cuentos de hadas» alcanzarán la recompensa que merecen.

Eneida de Virgilio, cantos I y II, traducción esperanta del Dr. Vallienne. Librería Hachette y C.^a París. Precio: 0,60 francos,

Hasta ahora hemos admirado traducciones de obras griegas, francesas, inglesas, etc., que el Esperanto nos ha proporcionado, y hoy podemos anunciar la adaptación de la obra clásica de Virgilio. El Dr. Vallienne; con modestia sin igual nos ofrece una bellísima Eneida esperanta, manifestando que su misión ha sido traducir solamente á Virgilio y no comentarlo.

En el prólogo explica su opinión sobre diversos puntos de la versificación esperanta, cuyos fundamentos no son los de la latina, ya que la lengua internacional carece de sílabas largas y breves y sólo tiene en cuenta las acentuadas é inacentuadas. Por esta razón, la traducción está hecha en versos de 17 sílabas compuestos de cinco dáctilos y cuatro troqueos.

Basta con esto para hacer comprender al lector el interés de esta nueva producción, y por nuestra parte deseamos ver pronto publicado el tercer canto que el Dr. Vallienne ha terminado con igual éxito.

El origen del Esperanto (de una carta particular del Dr. Zamenhof). Traducción alemana del profesor P. Christaller. Esperanto Verlag Moller & Borel. Berlín. Precio: 10 pfenigs.

Es una excelente traducción alemana de la conocidísima carta del Dr. Zamenhof sobre el origen del Esperanto, que publicamos en nuestro número 12. Recomendamos este folletito á los esperantistas que sepan el alemán, quienes se gozificarán leyendo la traducción del profesor Christaller.

Examen de una especie de líneas curvas relativas al 5.º postulado de Euclides, por el profesor ruso A. Dombrowski.

ranto Verlag Moller & Borel. Berlin. Prezo: 0,50 markoj,

Kiel montras ĝia titolo, tiu ĉi broŝuro estas belega studaĵo pri kurbaj linioj intime ligitaj al la jam konita Eŭklida postulato. Kvankam ĝi speciale interesas la matematikistojn, la nomita verketo devas esti legata de ĉiuj esperantistoj, pro la multenombro da teknikaj vortoj kiun ĝi enhavas kaj pro la ekstrema lerteco per kiu la aŭtoro uzas la lingvon internacian por esprimi klare kaj elegante la propecojn de tiuj kurbaj linioj.

Vocabulaire français-espéranto et espéranto français, par MM. Th. Cart, Merckens et P. Berthelot. Librairie Hachette et Cie Paris. Prix: 2,50 fr

Jen publikigis la tria eldono de tiu ĉi verko, kiun ni sincere rekomendas al la esperantistoj, ĉar ĝi estas pligrandigita per la novaj vortradikoj, kiuj aperis en la vortaroj germana-espéranta kaj esperanta-germana de la kolekto aprobita de D-ro Zamenhof.

Kio estas Viksolo? Broŝureto nur Esperante redaktita, kiun ĵus publikigis «The Vixol Syndicate de Londono» (304, Brixton Hill). Ĝi estas tre interesa kaj vera anonco de la sanigilo por la malsanoj de la gorĝo, nazo kaj spirvoĵaro. Kelkajn engravuraĵojn ĝi enhavas kaj rekomendajn leterojn, kiuj certigas la efikecon de la nomita kuracilo.

Unua ĉapitro de miaj memorskriboj de François Copée, esperanta traduko de A. Capé Montrosier. Aĉetebla ĉe Alphonse Lemerre, 23-31, passage Choiseul, Paris.

Tiu ĉi bonega traduko de la tre konita verko de la franca poeto, pliriĉigas nian internacian literaturon: antaŭ ĝi estas enpresita letero-prologo de la aŭtoro, kiu okaze je la tradukpermeso donita al S-ro Capé, elmontras sian konvinkon pri la antaŭgarda influo de Esperanto, rilate la naciajn lingvojn, kiel rimedo eviti la alieciĝojn, kiujn alportas al la idiomoj la reciprokaj komunikigo kaj enmiksiĝo de la diversaj popoloj.

V. INGLADA.

Esperanto Verlag Moller & Borel. Berlin. Precio: 0,50 marcos

Como su título indica, este folleto es un estudio magnífico de unas curvas íntimamente ligadas al famoso postulato de Euclides. Aunque interesa especialmente a los matemáticos, la mencionada obrita debe leerse por todo esperantista, por el gran número de palabras técnicas que contiene, y por la extrema habilidad con que el autor se vale de la lengua internacional para expresar clara y elegantemente las propiedades de dichas curvas.

Vocabulario francés-espéranto y espéranto-francés, por Th. Cart, Merckens y Berthelot. Librería Hachette y C.^a París. Precio: 2,50 fr.

Acaba de publicarse la tercera edición de esta obra, que recomendamos sinceramente a los esperantistas por estar aumentadas con las nuevas raíces que figuran en los diccionarios alemán-espéranto y esperanto-alemán de la colección aprobada por el Dr. Zamenhof.

Kio estas Viksolo? Folleto redactado en Esperanto solamente y que acaba de publicar «The Vixol Syndicate de Londres» (304, Brixton Hill). Es muy interesante y un verdadero anuncio del remedio contra las enfermedades de la garganta, nariz y aparato respiratorio. Contiene algunos grabados y cartas de recomendación que prueban la eficacia de dicho aparato curativo.

Capítulo primero de mis memorias, por Francisco Copée, traducción esperanta de A. Capé Montrosier. De venta en casa de Alphonse Lemerre, 23-31, passage Choiseul, París. Precio 0,75 fr.

Esta admirable traducción de la conocidísima obra del poeta francés, enriquece nuestra literatura internacional: está precedida de una carta-prólogo del autor, que al conceder el permiso de traducción al Sr. Capé, manifiesta su convicción sobre la influencia preservadora del Esperanto con relación a las lenguas nacionales, como medio de evitar las alteraciones que los idiomas sufren por la recíproca comunicación y penetración de los distintos pueblos.

Essai de Nomenclature mineralogique, V. Aymé. Ĉar la nuna scienco nomaro mineralogia liveras al la spirito nenian ideon pri la kunmetado de la mineraloj, S-ro Aymé proponas alian, forminte la nomojn de la mineraloj per la unuaj literoj de la simplaj korpoj kunmetantaj, finigitaj per *ite*. Tial li nomas al la kalkŝtono *calcarboxite* (*cal*, *carb*, *ox*, estas la unuaj literoj de kalcio, karbono, kaj oksigeno, france skribitaj).

Rezisteco de la Ferkolonoj. Broŝuro sepdekpaĝa kaj dulingva (hispana kaj esperanta) verkita de S-ro D-ro Frederiko Villarreal, dekanon en la sciencia fakultato de la Lima Universitato. Ĝi montras jen la oftajn preserarojn entenitajn en la formuloj pro rezisteco, de gravaj matematikistoj, kiuj propagandiĝis per senpripensaj kopiojn, jen la erarojn kiuj ofte faras la ingenieroj pro la almeto de formuloj ĝustaj sed tute ne aluzebaj por difinitaj problemoj. La verkisto konkludas teoriajn formulojn por tiu celo, elmetinte novan teorion simplan kaj ĝustan, kiu ja liveras praktikan utilon. Poste li aldonas saĝan kritikon de la samcelaj formuloj, kaj proponas kaj solvas ekzemplon pri ilia uzado. Tial ĝi estas tre interesa kaj utila verko, kiu elpruvas la taŭgecon de Esperanto por la meĥaniko, kaj enhavas multajn teknikajn vortojn kiuj riĉigas la sciencan vortaron. Ni varme gratulas nian eminentan samideanon, kaj fervoran prezidanton de la Perua Esperantista Societo, kiu altigas nian pacan kaj civilizitan standardon en la Suda Ameriko.

R. CODORNIU.

Preludoj kaj romanco muzikverkitaj de S-ro G. Kolowrat.

Kiam ni sidigiĝis antaŭ la fortepiano por ludi tiun ĉi verkaĵon, ni demandis nin ĉu S-ro Kolowrat, kiu donis jam tiel grandajn pruvojn de literaturisto, ankaŭ aperus ĉe ni, per kordaj vibraĵoj, kiel bona muzikverkisto. Jesa estis la respon-

Essai de Nomenclature mineralogique. V. Aymé. Como la actual nomenclatura científica de la mineralogía no ofrece al espíritu idea alguna relativa á la composición de los minerales, el señor Aymé propone otra, habiendo formado los nombres de los minerales con las primeras letras de los cuerpos simples que constituyen el compuesto, terminándolos en *ite*. Así, designa la caliza por *calcarboxite* (*cal*, *carb* y *ox*, son las primeras letras de calcio, carbono y oxígeno).

Resistencia de las columnas de hierro. Folleto de setenta páginas y bilingüe (español y esperanto), escrito por el señor Dr. D. Federico Villarreal, decano de la facultad de ciencias de la Universidad de Lima. En él se ponen de manifiesto los frecuentes errores contenidos en las fórmulas para resistencia, de importantes matemáticos, las cuales se han propagado por medio de copias maquinalmente hechas, y de ahí los errores que con frecuencia cometen los ingenieros con la admisión de fórmulas exactas, pero del todo inaplicables á determinados problemas. El autor deduce fórmulas teóricas para dicho fin, incluyendo una nueva teoría sencilla y exacta, que desle luego proporciona utilidad práctica. Después añade una sensata crítica de las fórmulas que tienen el mismo objeto, y propone y resuelve un ejemplo para su empleo. Por eso es una obra muy interesante y útil que demuestra la adaptación del Esperanto á la mecánica, y contiene muchas palabras técnicas que enriquecen el diccionario científico. Calurosamente felicitamos á nuestro eminente colega y celoso presidente de la Sociedad Esperantista del Perú, que levanta nuestro pacífico y civilizador estandarte en la América del Sur.

Preludios y romanza, compuestos por el Sr. Kolowrat.

Cuando nos sentamos ante al piano para tocar esta obra, nos preguntamos si el Sr. Kolowrat, que tan grandes pruebas había dado de literato, apareceria también ante nosotros, por medio de las vibraciones de las cuerdas, como un buen

do. La romanco kun la du preludoj multe plaĉis al ni; melodio kaj harmonio, majstrece kunigitaj, impresigas dolĉe la animon kaj tuj kiam estis finita la ludado, ni aplaudis kaj gratulis la verkiston, kiu tiel bone konas risortojn de la muziko, sola kaj vera esprimarto.

Esp. 10.071.

Katalogo de la esperantistaj libroj mendeblaj de la Grupo esperantista Pariza. Prezo: 0,15 fr.

Ĝia posedo konvenas al ĉiu esperantisto. Oni adresu al la S-ro Sekretario de la Grupo Pariza, 28, rue Serpente, Paris. Esp. 10.072.

compositor. La respuesta fué afirmativa. Mucho nos gustó la romanza con los dos preludios La melodía y la armonía, magistralmente combinadas, impresionaron dulcemente el ánimo, y apenas se acabó la ejecución, nosotros aplaudimos y felicitamos al autor que tan bien conoce los resortes de la música, único y verdadero arte de expresión.

Catálogo de los libros esperantistas que pueden encargarse al Grupo esperantista de Paris. Precio: 0,15 fr.

Conviene poseerlo á todo esperantista. Dirijanse al secretario del Grupo de Paris, 28, rue Serpente, París.

Sciigoj

S-ro Ricardo Noel, sekretario de la Perua Esperantista Societo, mortis.

Al lia familio kaj al la peruaj esperantistoj ni prezentas niajn plej sincerajn kondolencojn.

Alĝerujo.—Ni ricevís la unuan numeron de «La Alĝera Stelo», kvarpaĝa gazeto eldonota duomonte, en franca kaj esperanta lingvo.

Estas konsekvenco de l' nombro senĉese kreskanta de esperantistoj en Alĝerujo kaj ĝia celo sciigi tian progresadon, doni novaĵoj kaj diskonigi tiun riĉan kaj belan landon.

Kostas la abono en ekster-francaj landoj 3 frankoj ĉe l' administranto sinjoro Louis Landes, 57, rue d' Isly, Argel. La ricevita numero montras ke tiu ĉi estos grava gazeto, kaj ni ĝin rekomendas al niaj legantoj. Ĝi estu bonvenita kaj ricevu ĝiajn direktoro kaj redaktorojn nian fratan, varmegan saluton.

S-ro Diffre faris gravan paroladon en *Konstantino*.

Anglujo.—La «Keiglhey-a Esperanta

Noticias

El **Sr. D. Ricardo Noel**, secretario de la Sociedad Esperantista Peruana, ha fallecido.

A su familia y á los esperantistas peruanos, damos nuestro más sentido pésame.

Argelia —Hemos recibido el primer número de «La Alĝera Stelo», revista de cuatro páginas que se editará quincenalmente en las lenguas francesa y esperanta.

Es consecuencia del incesante aumento del número de esperantistas en Argelia, y su fin hacer saber este progreso, dar noticias y esparcir el conocimiento de aquel rico y bello país.

Cuesta el abono en los países no franceses, 3 francos en casa de su administrador, el Sr. Luis Landes, 57, rue d' Isly, Argel. El número recibido demuestra que es importante periódico y lo recomendamos á nuestros lectores. Sea bienvenido y reciban los señores director y redactores de él nuestro entusiasta y fraternal saludo.

El Sr. Diffre dió una importante conferencia en *Constantina*.

Inglaterra.—La «Sociedad Esperanta

Societo» organizis ekspozicion kie, inter aliaj objektoj, estis granda mondkarto montranta la lokojn en kiuj troviĝas esperantistoj.

En *Cheltenham, Blackpool, Openshaw* kaj *Kingston-on-Thames* oni kreis esperantistajn grupojn.

S-ro Christen faris paroladon en *Peterhead*.

Bohemujo.—Laŭ grava gazeto «Lingvo Internacia» ne ĉesas la esperantista movado en tiu ĉi lando.

Francujo.—La Pariza Grupo kun aprobo de nia kara majstro D-ro Zamenhof, prilaboras projekton por starigo de internacia komitato por severe observi la unuecon de nia lingvo. Tiu projekto estos diskutata en la estonta Kongreso de Boulogne-sur-mer. Ni instigas niajn legantojn, kiel la Pariza Grupo deziras, pri tio sendi al ĝi proponojn de efektivegeblajn ideojn.

La «Boulogne-a Esperantista Kongreso» komencos oficiale la 5^{an} de Aŭgusto. Dum la tagoj 5^{an}, 6^{an} kaj 7^{an} ĝi okupos sin pri seriozaj laboroj kaj la sekvantaj tagojn oni faros grandajn festajn; kunvenojn kun naciajn vestaĵoj, ekskursojn kaj aliajn amuzojn.

Oni presos libreton kiu enhavos ĉiujn detalojn kaj planojn de la urbo.

La alligitecojn al tiu ĉi Kongreso pli kaj pli pligrandigas, tiel ke ni kredas ke ĉiuj esperantistoj, sen escepto, monhelpos la aferon.

Grava gazeto «Internacia Scienca Revuo» enpresas kun aliaj bonegaj sciencaj verkoj, kurioza artikolo de nia kara sampatrujano S-ro Codorniu, pri la «Dunoj de Guardamar».

La tre konata gazeto «Les Annales politiques et literaires» daŭrigas kurson pri Esperanto, bone verkitan de sinjoro Aŭgusto Monrosier.

Oni fondis grupojn en *Liancourt* kaj *Angers*.

S-ro Gantrot komencis kurson en *Brest*.

Faris paroladojn en *Brest* S-ro Gan-

tista de Keglhey» organizó una exposición donde, entre otros objetos, hay un gran mapa-mundi que indica los lugares en que se encuentran esperantistas.

En *Cheltenham, Blackpool, Openshaw* y *Kingston-on-Thames* se han creado grupos esperantistas.

El Sr. Christen ha dado una conferencia en *Peterhead*.

Bohemia.—Según la importante revista «Lingvo Internacia», no cesa el movimiento esperantista en este país.

Francia.—El grupo de París, con aprobación de nuestro querido maestro el Dr. Zamenhof, prepara un proyecto para establecer un Comité internacional que tenga por objeto que se observe severamente la unidad de nuestra lengua. Ese proyecto será discutido en el futuro Congreso de Boulogne-sur-mer. Invitamos a nuestros lectores, según desea el grupo de París, a que le envíen proposiciones de ideas practicables.

El Congreso esperantista de Boulogne empezará oficialmente el 5 de Agosto. Durante los días 5, 6 y 7, se ocupará en trabajos serios, y los días siguientes se harán grandes fiestas, reuniones con trajes nacionales, excursiones y otros divertimientos.

Se imprimirá un librito que contendrá todos los detalles y planos de la ciudad.

Las adhesiones a este Congreso aumentan cada vez más; de tal modo, que creemos que todos los esperantistas, sin excepción, prestarán al asunto auxilio metálico.

La importante revista «Internacia Scienca Revuo» inserta, entre otros buenos trabajos científicos, un curioso artículo de nuestro compatriota Sr. Codorniu, referente a las «Dunas de Guardamar».

La muy conocida revista «Los Anales políticos y literarios» continúa un curso para Esperanto bien escrito por el señor Aŭgusto Monrosier.

Se han fundado grupos en *Liancourt* y *Angers*.

El Sr. Gantrot empezó un curso en *Brest*.

Han dado conferencias: en *Brest*, el

trot, en *Charenton* S-ro Cart, en *Dijon* S-ro Dor, en *Parizo* S-roj Bourlet kaj Cart kaj en *Valence* S-ro Delfour.

Germanujo.—Nia kara kolego «Esperantan Sciigoj», ŝanĝis je nomo kaj formato. Iuĉ promesis S-roj Moller & Borel. Ni ilin gratulas kaj bondeziras, ĉar ilia «Germana Esperantisto» estas vere grava gazeto je ĉiu eco. Ni gajĝu ĉar la esperanta gazeto, tiel kiel Esperanto mem, ĉiam antaŭeniras.

Novan grupon fondiĝis en *Karlsruhe*.

Italujo.—La gazetaro sin montras ĉiutage pli ema al nia afero.

Ruzujo.—Nia kara D-ro Zamenhof estis alvokata de sia registaro al la milita kampo. Ni tio sciigis kiam ni aranĝis nian 14^{an} numeron, sed ni volis, nenion diri al niaj legantoj pro espero je plibonaj sciigoj. Hodiaŭ, feliĉe, ni povas diri ke pro lia aĝo kaj lia farto oni ordonis lin reveni hejmen.

Kelkaj rusaj gazetoj okupas sin pri Esperanto, tre favore, kaj per la permeso ke nun donas la registaro por fondi klubojn, malfermi kursojn, k. t. p., nia kara lingvo tre progresas tie kaj speciale en Polujo.

En *Viатka* oni komencis kurson ĉe la seminaro.

S-ro Vladimiro Ivanovic Krivos, nomita de la rusa registaro cenzurista por Esperanto, fariĝis esperantisto.

Svisujo.—Oni faris paroladojn en *Neuchatel*, *Delemont* kaj *Verein*.

Hispanujo.—La nomaro de Hispana Societo iom post iom plilongiĝas. Dum la du lastajn monatojn eniris en ĝi la jenaj adeptoj.

Valencio: Fraŭlinoj Misericordia kaj Paquita Clavero, Rosita Peris, Rosita Romaguera, sinjoroj Vicente Asensi Coll, Vicente Rodríguez, Juan B. Gosalvez, Filiberto Tuset, Rev. P. Juan C. Vidal, Emilio Fabre, Rev. P. Alvaro Monfil, Francisco Tuset.—*Huelva:* Sinjoro Juan Hernández.—*Toledo:* Sinjoroj Ventura Reyes, Federico Gómez de Salazar, Luis Caturla, José Cañizares, Rogelio Chirveches, Luis de la Gándara, Justo Salvador, Federico Medialdeu.—*Cardona:* Fraŭlinoj Lola Reitg Gispert, Victo-

Sr. Gantrot; en *Charenton*, el Sr. Cart; en *Dijon*, el Dr. Dor, en *Paris*, los Sres. Bourlet y Cart; y en *Valence*, el Sr. Delfour.

Alemania.—Nuestro querido colega «Esperantistaj Sciigoj», ha cambiado de nombre y forma, según ofrecieron los Sres. Moller & Borel. Les felicitamos y les deseamos un buen éxito porque su «Germana Esperantisto» es verdaderamente una importante revista en todos conceptos. Alegrémonos de que la prensa esperantista siempre avanza, como el mismo Esperanto.

Un nuevo grupo se ha fundado en *Karlsruhe*.

Italia.—La prensa se muestra cada día más inclinada á nuestro asunto.

Rusia.—Nuestro querido Dr. Zamenhof fué llamado por su gobierno al campo de batalla. Lo supimos cuando disponíamos nuestro n.º 14, pero no quisimos decir nada á nuestros lectores, esperando mejores noticias. Hoy, felizmente, podemos decir que por su edad y el estado de su salud, se le ha ordenado que regrese á su hogar.

Varios periódicos rusos se ocupan muy favorablemente del Esperanto, y con el permiso que ahora concede el gobierno para fundar clubs, abrir cursos, etcétera, nuestro querido idioma progresa mucho allí y especialmente en Polonia.

En *Viатka* se ha empezado un curso en el seminario.

El Sr. Vladimiro Ivanovic Krivos, nombrado por el gobierno ruso censor del Esperanto, se ha hecho esperantista.

Suiza.—Se han hecho conferencias en *Neuchatel*, *Delemont* y *Verein*.

España.—La lista de socios de «Hispana Societo» va poco á poco agrandándose. Durante los dos pasados meses han ingresado los siguientes adeptos:

rina Parcerisa, Ramona Mateu, Romana de Subirá, sinjoroj Pedro Riu Villaró, Ramón Figuls Sala, Juan Ballaró Marvá, Agustín Fortich, Manuel Sala Mares, Ramón Sitges Combelle.—*Solsona*: Sinjoro Ramón Gabarnet.

Bonete (Albacete). Esperanta fajro eklumiĝas jam en tiu provinco sendube per ia ajn fajrero elfetiĝita el Murcio. Nia triunfo rapidas.

Cardona. (Barcelona). Rapidege tie ĉi antaŭeniras nia afero, danki'al la klopodoj de la fervoraj niaj laŭdindaj samideanoj S-roj Ramón de Subirá, inĝeniero, kaj Johano Baptista Pelayo, ĥemiisto; ili ĵus fondis Cardonan Grupon.

La interesa duonmonato revuo «Museo Exposición» kiun publikigas en Alicante nia estimata samideano la komandanto S-ro Mikaelo de Elizaicin enpresas en n.º 114 kompendian lernolibron de nia kara lingvo.

Valencia. Ni enmetis telegrafmaniere en nia lasta numero la sciigon pri la gravega parolado kiun faris ĉe la ĉi tiea «Scienca Ateneo» la eminenta esperantisto S-ro R. Duyos, kiu jen per sia poezia dirmaniero, jen per sia pensprofundeco, kaj per la elmonro de siaj vastaj sciencaj koniĝoj, ĝuigis dum kvin kvaronoj da horo la preskaŭ du cent aŭdantojn kiuj ĉeestis en tiu kunveno. La sukceso ne povis esti pli grandan; la tuta simpatio kiun evekis kaj por si kaptis la parolanto, adresiĝis poste sur Esperanton, kaj la spirito plenumiĝis da scivolemo pri nia kara lingvo internacia. La loka presado kaj ankaŭ la ekstera sin okupis pri tio; kaj la sama S-ro Duyos en du belegaj artikoloj, eldonitaj de «El Correo», brilante respondante al alia ĵurnalo, alportis al multaj legantoj la konigon de Esperanto kaj de ĝia gravega utileco. La naturaj servoj de tia bonsukceso klare montriĝas per la ofta demandado de multe da personoj al ĉiuj kiuj konas iom pri Esperanto. Ni tutkore gratulas sinjoron Duyos kaj la Valencian Grupon kaj ankaŭ la tutan hispanan esperantistaron.

Bonete (Albacete). El fuego del Esperanto prende ya en esta provincia, sin duda con alguna chispa que ha saltado desde Murcia. Nuestro triunfo se apresura.

Cardona (Barcelona). Rapidísimamente adelanta nuestra causa, gracias á los trabajos de nuestros entusiastas compañeros, dignos de elogio, los señores don Ramón de Subirá, ingeniero; y D. Juan Bautista Pelayo, químico. Acaban de fundar el Grupo de Cardona.

Alicante. La interesante revista quincenal «Museo Exposición», que publica allí nuestro estimado colega el comandante D. Miguel de Elizaicin, inserta en el número 114, un Manual compendiado de nuestra querida lengua.

Valencia. Incluimos telegráficamente en nuestro último número la noticia del importantísimo discurso que pronunció en el Ateneo Científico de aquí, el eminente esperantista D. R. Duyos, quien ya con su lenguaje poético, ya con su profundidad y la ostentación de sus vastos conocimientos científicos, hizo disfrutar durante cinco cuartos de hora, á los casi doscientos oyentes que acudieron á la reunión. El éxito no pudo ser mayor. Todas las simpatías que despertó y se captó para sí el orador recayeron después sobre el Esperanto, y los espíritus se llenaron de curiosidad por nuestra querida lengua internacional. La prensa local y también la de fuera hablaron sobre ello; y el mismo Sr. Duyos, en dos hermosísimos artículos publicados por «El Correo», respondiendo de un modo brillante á otro diario, llevó á muchos lectores el conocimiento del Esperanto y de su trascendental utilidad. Las naturales consecuencias de este feliz éxito, claramente se ponen de manifiesto en el continuo preguntar de muchas personas á todos los que conocen algo de Esperanto. De todo corazón felicitamos al Sr. Duyos, al grupo de Valencia y aun aun á todos los esperantistas españoles.

Korespondada fako de "La Suno Hispana,"

SINJOROJ:

J. V. Ll., Villanueva y Geltrú (Hispanujo). Mi ricevis viajn rakontojn. Dankon. Oni publikigos ilin.

R. R., Chiva.—R. P. B. R., Tarrasa.—J. V. F.—J. A. B.—T. B.—Fr. R. R.—G. O.—J. A., Valencia.—R. S., Igualada.—B. G.—J. F., Cabañal.—J. R. V., Tudela.—J. J. M., Bonete.—Rev. H. D., Valencia.—Rev. H. D., Vich.—N. G., Azpeitia.—V. L.—A. J. V.—D. M.—M. C.—G. S., Manresa.—R. A., Madrid.—J. R. M., Barcelona (Hispanujo).—Fraŭ. E. W., London (Anglujo).—J. B.—E. G.—J. L. R.—M. M., Coruña.—Fraŭ. P., Valencia.—L. A. E., Albarracín.—N. M. (po kvin), Aguilas.—G. E.—M. B., Murcia (Hispanujo).—P. B., Rouen.—E. G., St Etienne (Franujo).—R. P. J.—G. M., Ubeda.—Sek. G. C., Cardona.—S. V., Cuevas de Almuden.—J. C., Manresa.—G. O.—Fraŭ C., Valencia (Hispanujo). Mi ricevis viajn abonpagojn dum 1905. Dankojn.

Kore salutas Vin,

A. J. L.

 NIAJ VIZITANTOJ

N.º 11, Novembro 1904.—**Internacia Scienca Revuo**. 27, boulevard Arago, *Parizo* (Franujo). Jarabono; 7 fr.

N. 11, Novembro 1904.—**La Holanda Pioniro**. *Hilversum, Holando*. Jarabono, 3 fr.

N.º 4-, Januaro 1905.—**Espero Katolika**. A Sainte Radegonde près *Tours* (*Indre-et-Loire, Franujo*). Jarabono, 2,50 fr.

N.º 15, Januaro 1905.—**The Esperantist**. 67, Kenington Gardens Square, *W., London*. Jarabono, 4 fr.

N.º 2, Februaro 1905.—**The British Esperantist**. 14, Norfolk-street, Strand, *London*. Jarabono, 2 fr.

N.º 5-6. 18 Nov.-Dec. 1904.—**Antaŭen Esperantistoj!!** Lartiga, 106, *Lima* (*Peruo*). Jarabono, 3 fr.

N.º 1, III jaro, Januaro 1905.—**Juna Esperantisto**. 9, avenue des Vollandes, *Genevo* (*Svisujo*). Jarabono, 2 fr.

N.º 112 y 113, Febrero 1905.—**Museo Exposición**. Medina, 37, *Alicante*. Jarabono, 5 pesetoj.

Nov. Dec. 1904.—**La Meksika Lumturo**. *Sta. Rosa, Necoxtla, Veracruz* (*Meksikujo*). Jarabono, 3 fr.

N.º 5-6, Jul.-Aŭg. de 1904.—**Rondiranto**. *Plovdiv, str. «Kujaz Bogoridi»* (*Bulgario*). Jarabono, 4 fr.

N. 8, Aŭg. 1904.—**L' Esperantista**. *Riolunato, Mòdeno* (*Italujo*). Jarabono, 4 fr.

N.º 5, Septembro, 1904.—**La Svisa Espero**. 6, vieux College, *Geneve* (*Svisujo*). Jarabono, 2,50 fr.

N.º 604, la 2^{an} Februaro de 1905.—**Le Cicerone**. 102, rue de la Paix, *Boulogne sur-mer* (*Franujo*). Jarabono, 10 fr.

N.º 1, Januaro kaj n.º 2, Februaro 1905.—**Germana Esperantisto**. Prinzentrasse, 95, *Berlin S.* (*Germanujo*). Jarabono 3 markoj.

N.º 1129, la 12^a Februaro 1905.—**Les Annalles politiques & litteraires**. 4 rue Scribe, *Paris* (*Franujo*). Jarabono, 10 fr.

N.º 1.—**La Alĝera Stelo**. 57, rue d'Isly, *Alĝer* (*Alĝerujo*). Jarabono, 3 fr.

Esperantista konkurso

Por partopreni kiel eble en la konkursoj okazantaj en Murcio, por festi la tri jarcentan datrevenon de la unua eldono de nia plej grava literatura verko «La sprita junkro Don Kihoto de la Manĉo» la grupo esperantista de tiu urbo alnomos honora societano, tiun kiu faros la plej bonan tradukon, laŭ juĝo de tri diplomitaj profesoroj de Esperanto, de iu ajn ĉapitro de tiu famega libro, kaj donacos al li cent ekzemplerojn de la broŝuro dulingva hispana kaj esperanta kiun la grupo eldonos por la propagando kaj por montri al ĉiuj hispanoj la taŭgecon de Esperanto por la literaturo. Volu sendi la tradukojn al bibliotekisto de la Murcia grupo, S-ro Manuel Benavente, Sociedad 14, Murcia (Hispanujo), antaŭ ol la 15^a de la proksima aprilo.

Pro manko de loko ni ne povas enpresi la tabelon de la gajnintaj numeroj de la Loterio por la Esperantistaj Blinduloj sed se iu lotis kaj volas koni la sukceson de la numero kiun li posedas ni plezure sciigos lin pri tio.

«*Verkoj*» de S-ro Kolowrat. «Rimoj en Esperanto». Prezo: 0 fr. 20. Muzikaj. «Kuraĝe antaŭen». Prezo: 0 fr. 30 «Preludo sur blankaj klavoj», «Romanco kaj preludo sur nigraj klavoj», 0 fr. 15; plie 0 fr. 05 por la transsendo. Riceveblaj ĉe l' aŭtoro: Morskaja, 29, San Petersburgo — Rusia.

TAGKALENDARO ESPERANTISTA Kiel sciigo pri la multaj demandoj servu. La kalendaro esperantista por 1906, kiu eliros la 1^{an} de Julio 1905, koston, 1.10 fr.

La eldononto nur akceptos poŝtmarkojn de tiuj landoj kiuj ne povas sendi la pagojn per poŝta mandato, kaj samtempe petas tiam nur sendi tiajn poŝtmarkojn kiaj estas la plej uzitaj en sia lando. El landoj havantaj poŝtmandatajn interrilatojn kun Hollando, li nur volas tian manieron de pago. Li konsilas al la mendontoj por malpli-grandigo de l' kostoj sendi poŝtan mandaton kune, per unuigo de grupanoj, kun letero kiu enhavas bone legeblan adreson de l' mendantoj. Oni adresu la mendojn al la eldonanto:

J. van Enscht, Westerstr 7 bis Utrecht (Hollando), kiu nur forsendas ilin post ricevo de l' pago.

Al nia frataro mi varme rekomendas la nomitan entreprenon (vidu anoncon en laŝta Pioniro) por ke ĝi sukcesu. La ekzemplo kiun nia amiko v. Enscht donas al la malagema Hollando, certe meritas kuraĝigon. — Dreves Utterdyk.

Alvoko por la fondo de «Societo Internacia Esperantista por la Paco». La demando pri la lingvo internacia estas enskribata en la programo de la 14^a tutmonda Paco-Kongreso, kiuj kunvenos tiun someron en Lucernon kaj Lille'n.

Jam la 1^a Kongreso tutmonda (1889), kaj poste la 8^a (1897) esprimis sian interesecon pri tiu demando: oni povas certigi ke ĉiuj Societoj por la Paco akceptas la principon de lingvo internacia. Bezone estas, nun, komprenigi ilin, ke la problemo estas solvita.

Estus do tre utile fondi, se eble, antaŭ tiuj baldaŭaj kongresoj, internacian «Societon esperantistan por la Paco». Tiel, la kongresanoj havus la nediskuteblan pruvon de la taŭgeco de nia lingvo.

La esperantistoj, kiuj estas «pacifistoj» (t. e., kiuj estas jam anoj de la Societo Paco, aŭ kiuj, ne estante tiaj, intencas favori la movadon por la Paco) estas petataj kunigi sin, kiel eble pli baldaŭe, al S-ro Gaston Noch, 16, avenue de la Grande Armée, Paris 17.^e

Li sciigos ilin, por tiu-ĉi sama revuo, pri la nombro de la ricevitaj respondoj, kaj ekve pri la ebleco de sia projekto.

HISPANA JARLIBRO ESPERANTISTA enhavanta la regularon de Hispana Societo por propagando Esperanto, la protokolojn de la kunsidoj okazintaj dum la jaro 1904, la nomaron de ĉiuj hispanaj esperantistoj kaj iliajn nunajn adresojn - 0,25 pesetoj kun poŝtkosto kaj 0,55 se oni dezirus ĝin ricevi pt—rekomenditan. Faru la mendojn ĉe la Administrejo de LA SUNO HISPANA aŭ al S-ro Mannel Benavente, Sociedad, 14, Murcia (Hispanujo). La membroj de H. S. p. p. E. ricevos ĝin senpage kontraŭ la sendo de ilia kotizajo por 1905.

Sociedad Española para la propagación del Esperanto.—*Presidente*, D. Ricardo Codrón, Ingeniero Jefe de Montes. Paseo del Malecón, C, Murcia.—*Secretario*: Reverendo P. Antonio Guinart, Escuelas Pías, Valencia.—Cuota anual: 1 peseta.—Informes al Secretario.

EL BIBLIOTECARIO DEL GRUPO ESPERANTISTA DE MURCIA—Sociedad, 14—Se encarga de hacer la suscripción á cualquiera revista de Esperanto, de las que se publican en la actualidad y de proporcionar cualquiera de las obras de Esperanto.

Diccionario esperanto español de raíces, una peseta; Gramática, 0,75; cuadro de palabras correlativas, 0,05; enumeración y significado de los afijos, 0,20; ejercicio de traducción, 0,50.—Rvdo. P. ANTONIO GUINART—ESCUELAS PÍAS—VALENCIA.

L' Esperantiste oficiala revuo de la Societo franca por la propagando de esperanto, 20 paĝoj (formato 15×20) da teksto franca esperanta kun ok paĝoj de kovrilo, internacia korespondado esperanta, senpage, 3 fr. 50 por unu jaro. 4 fr. kun enskribo en la societon. Turnu vin al *Administration de «L'Esperantiste»*, Louviers (Eure) France.

LONDONO Pensio per gesinjoroj. Hejmaj komfortaĵoj, bano (varma kaj malvarma) Moderaj prezoj. Oni paroladas kaj korespondadas en esperanto, angla kaj franca lingvo. **Sinjorino O'Connor**, *Esperanto House, St-Stephen's Sq. Bayswater*, 20

✱ **MANUAL Y EJERCICIOS DE LA LENGUA INTERNACIONAL** ✱
ESPERANTO

POR INGLADA Y LÓPEZ VILLANUEVA, Precio: **3 pesetas**.—En las principales librerías de España y América y en la Secretaría de H. S. p. p. E.—Escuelas Pías—Valencia.

Rondirantoj. Oni deziras ke seriozaj esperantistoj partoprenu en la jenaj:
Hispana Stelo (Nur rondiras tra Hispanujo)—Rondestro Sro. Norman Maclean—Aguilas (provinco de Murcia).

Katolica Stelo (Rondiros tra Eŭropo kaj la Norda Afriko).—Rondestro. Sro. E. Codorniu—Malecón, litero C. Murcia (Hispanujo). Volu skribi al la rondestroj.

Ni translokis la Administracion de nia gazeto kaj de nun oni adresu, ni petas, la korespondajojn, abonojn kaj ĉiujn aferojn, al sinjoro Augusto Jimenez Loira, Direktoro-Administranto de «La Suno Hispana»—Godella—Valencia (España).

Hemos trasladado la Administracion de nuestro periódico y rogamos que desde ahora, se dirija la correspondencia, abonos y todos los asuntos, al señor Augusto Jiménez Loira, Director-Administrador de «La Suno Hispana»—Godella—Valencia (España).